



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060204

DOM
2014-11-04
Stockholm

Mål nr
P 6201-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-06-03 i mål nr P 2743-13, se bilaga

KLAGANDE

Toppen bilar i Sverige AB, 556642-6754
Box 7092
600 07 Norrköping

MOTPART

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun
Trädgårdsgatan 21
601 81 Norrköping

SAKEN

Byggnadsavgift samt tidsfrist för fullgörande av föreläggande om rivning av olovligt uppförda byggnader och plank, och borttagande av bilupplag och skyltar på fastigheten X i Norrköpings kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd
 2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på det sättet att den tid då åtgärderna enligt vitesföreläggandet senast ska ha vidtagits bestäms till den 31 mars 2015.
-

Dok.Id 1173709

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Toppen bilar i Sverige AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra tiden för åtgärderna enligt vitesföreläggandet till tillsvidare eller minst till den 30 juni 2015. Till stöd för överklagandet har bolaget anfört att frågan om bygglov för i vart fall en av de olovligt vidtagna åtgärderna ännu inte har vunnit laga kraft på grund av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Bakgrunden i målet framgår av mark- och miljödomstolens dom. Mark- och miljööverdomstolen har denna dag beslutat att inte meddela prövningstillstånd i mål P 6203-14 som gäller bygglov för befintlig bilverkstad och kontor samt tillbyggnad av bilverkstad och kontor med bilhall och skärmtak på fastigheten X i Norrköpings kommun.

Av motsvarande skäl som mark- och miljödomstolen lagt till grund för att ändra tidsfristen i vitesföreläggandet finner Mark- och miljööverdomstolen att det finns anledning att ytterligare förlänga tiden, dock inte så länge som klaganden yrkat. Enligt Mark- och miljööverdomstolen bör tiden för när åtgärderna i det överklagade vitesföreläggandet ska ha vidtagits bestämmas till den 31 mars 2015.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Håkan Åberg, referent, tekniska rådet Maria Lotz samt tf. hovrättsassessorn Christoffer Sheats (deltar ej i frågan om prövningstillstånd).

Föredragande har varit David Sandberg.



VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
Enhet 3:3

DOM
2014-06-03
meddelad i
Växjö

Mål nr P 2743-13

KLAGANDE

Toppen bilar i Sverige AB
Fjärilsgatan 53
603 61 Norrköping

MOTPART

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun
Trädgårdsgatan 21
601 81 Norrköping

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Östergötlands läns beslut den 14 februari 2013 i ärende nr 403-689-12, se bilaga 1

SAKEN

Byggnadsavgift samt tidsfrist för fullgörande av föreläggande om rivning av olovligt uppförda byggnader och plank, och borttagande av bilupplag och skyltar på fastigheten X i Norrköpings kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver underinstansernas beslut i den del som avser uttagande av byggnadsavgift samt bestämmer den tid då åtgärderna enligt vitesföreläggandet senast ska ha vidtagits till den 30 september 2014.

Dok.Id 289532

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:30 -

BAKGRUND

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun beslutade den 14 december 2011 att förelägga Toppen bilar i Sverige AB, vid vite om 300 000 kr, att riva olovligt uppförda byggnader och plank samt att ta bort bilupplag och skyltar på fastigheten X 2 i Norrköpings kommun. Vidare beslutade nämnden att det förelagda skulle vara utfört senast den 1 februari 2012, att föreläggandet gäller omedelbart och att Toppen bilar i Sverige AB ska betala byggnadsavgift om 61 040 kr. Som bakgrund till och skäl för beslutet angav nämnden bl.a. följande.

Bilder tagna på plats i maj 2010 visar att det fanns flera barackliknande byggnader uppförda, täckta med plåt och presenning. Det fanns en container, flera bilar och diverse annat material utspritt på tomten. Plåtskivor hade placerats intill nätstaketet och bildade en plankliknande anordning. En skrivelse gick ut från nämnden till Toppen bilar i Sverige AB där nämnden informerade om att bygglov krävs för de utförda åtgärderna och att det olovligt utförda ska vara borttaget senast den 30 september 2010, samt att nämnden annars skulle besluta att förelägga vid vite. Nämnden har vidare upplyst om att företaget har möjlighet att ansöka om bygglov. Någon ansökan har inte kommit in. Trots informationen fortsatte företaget att bygga. I oktober 2010 var byggnaderna färdigställda, ett tak var uppfört och en verksamhetsskylt uppsatt. Vid besök på plats i januari 2011 kunde det konstateras att företaget hade byggt ännu mer på fastigheten. Platsen där man tidigare tvättat bilar hade byggts in och en garageport var uppsatt. Vidare hade en tillbyggnad mot Arkösundsvägen tillkommit. En inmätning av byggnaderna den 20 maj 2011 visar en byggnadsarea om ca 270 m². Vid besiktning den 5 oktober 2011 fanns det två företagsskyltar uppsatta, en mot Arkösundsvägen och en vid infarten till fastigheten. I övrigt var situationen på tomten oförändrad. För området gäller detaljplan från 1990 som medger industri- och kontorsverksamhet. I planbestämmelserna ställs krav på särskild omsorg vid byggnaders utformning, fasader ska göras av tegel eller fasadsten. Marken närmast Arkösundsvägen ska planteras med träd och anläggas med gräs. Upplag får inte placeras mot gata. De uppförda byggnaderna uppfyller inte dessa krav. Toppen bilar i Sverige AB (tidigare Bilkaos AB) köpte fastigheten X den 7 april 2004 och är ägare till byggnader och anordningar som finns på fastigheten. Eftersom bygglov inte har sökts och inte heller kan beviljas ska

Toppen bilar i Sverige AB föreläggas att vid vite om 300 000 kr riva byggnaderna och planket samt att ta bort bilupplaget och skyltarna. Eftersom åtgärderna har utförts utan att bygglov först har sökts och beviljats ska även en påföljdsavgift (byggnadsavgift) om 61 040 kr tas ut av Toppen bilar i Sverige AB. Om det olovligt utförda tas bort innan nämndsammanträde den 14 december 2011 kommer byggnadsavgiften inte att tas ut. I ärendet tillämpas bestämmelser från plan- och bygglagen (1987:10) eftersom ärendet har påbörjats före den 2 maj 2011.

Toppen bilar i Sverige AB överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Östergötlands län. Länsstyrelsen ändrade tiden för fullgörande till senast den 31 december 2013 och avslog överklagandet i övrigt.

Toppen bilar i Sverige AB har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen i den del det avser byggnadsavgift och tidsfrist för fullgörande av vitesföreläggandet.

YRKANDEN M.M.

Toppen bilar i Sverige AB (nedan även bolaget) har yrkat att byggnadsavgiften om 61 040 kr ska undanröjas eller kraftigt sättas ner samt att tidsfristen för fullgörande enligt vitesföreläggandet ska förlängas ytterligare sex månader.

Som grund har bolaget anfört i huvudsak följande. Beträffande påföljdsavgiften har en maximal avgift tagits ut. Det är inte skäligt, inte minst mot bakgrund av att bolaget nu har beviljats bygglov för en byggnad som har kortsidan mot gatan. Vad gäller tidsgränsen för de åtgärder som bolaget är förelagt att vidta är det rimligt att tidsgränsen förlängs ytterligare sex månader. När den byggnad, som är under uppförande, är klar ska självfallet de andra byggnaderna och anordningarna tas bort. Det faktum att bygglov har beviljats och byggnaden är under uppförande visar att bolagets ägare har en vilja och ambition att följa gällande bestämmelser och det är rimligt att tiden förlängs för att säkerställa att färdigställandet av byggnaden hinner slutföras.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun har bestritt bifall till bolagets yrkanden och anfört följande skäl för bestridandet.

Bygglov för uppförande av bilhall/verkstad har beviljats i ett separat ärende. Det ska inte utgöra grund för att detta föreläggande upphävs. Ärenden ska behandlas oberoende av varandra. Klaganden har sedan nämndens första skrivelse av den 23 juni 2010 haft vetskap om att det olovligt uppförda måste tas bort. Efter det att nämnden den 14 december 2011 beslutade om föreläggandet har två ansökningar om bygglov prövats. Den första har avslagits och den andra har beviljats. Under hela den tiden har verksamheten pågått på fastigheten. Byggnation av norra delen av byggnaden har påbörjats enligt det beviljade bygglovet, dock utan startbesked. Tomten ser ännu mer ovårdad ut idag än vad den var vid tidpunkten för föreläggandet. En del av byggmaterialet och gamla betongbalkar har lagts utanför egen fastighet, på kommunens mark. Klaganden har haft tillräckligt lång tid på sig att genomföra åtgärderna som föreläggandet avser. Någon sänkning av påföljdavgiften är inte heller motiverad, eftersom olovlig verksamhet har pågått på platsen i flera år.

DOMSKÄL

Byggnadsavgift

Inledningsvis konstaterar domstolen att det har krävts lov för de vidtagna åtgärderna både enligt äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, och enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Enligt tredje punkten i övergångsbestämmelserna ska ÄPBL tillämpas i fråga om överträdelser som ägt rum före ikraftträdandet, men PBL ska tillämpas om den leder till en lindrigare påföljd.

Enligt 11 kap. 51 § PBL får byggsanktionsavgift tas ut bl.a. om någon bryter mot en bestämmelse i 8 – 10 kap PBL eller en föreskrift i PBF. Enligt 9 kap. 1 § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, tas avgift ut för överträdelser som anges i det kapitlet. Bestämmelserna i 9 kap. PBF ändrades genom förordningen (2013:308) om ändring i plan- och byggförordningen, som trädde i kraft den 1 juli 2013. I bestämmelserna föreskrivs numera att byggsanktionsavgift ska åläggas den som

trots förbudet i 10 kap. 3 § PBL påbörjar en åtgärd som kräver lov innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked. Enligt övergångsbestämmelserna till PBF ska de nya föreskrifterna tillämpas om de leder till lindrigare påföljd än de äldre. Eftersom bestämmelser om startbesked inte fanns i ÄPBL, kan byggsanktionsavgift enligt nuvarande lydelse av PBL och PBF inte påföras för åtgärder som vidtagits utan lov före den 2 maj 2011.

Eftersom de överträdelse som byggnadsavgiften avser inte kan leda till någon sanktion enligt nu gällande bestämmelser ska underinstansernas beslut att ta ut byggnadsavgift upphävas (jfr Mark- och miljööverdomstolens domar i målen P 10174-12 och P 11352-12).

Tidsfrist

Av handlingarna i målet framgår att nämnden den 15 maj 2013 beviljade bygglov för en byggnad där en av de olovligt uppförda byggnaderna ingår. Mark- och miljödomstolen har denna dag i mål nr P 2740-13 avslagit ett överklagande avseende bygglov för en byggnad där båda de olovligt uppförda byggnaderna har byggts till och byggts samman. Huruvida det har beviljats bygglov eller pågår ärenden avseende bygglov för ytterligare åtgärder som föreläggandet avser framgår inte av handlingarna i målet. Toppen bilar i Sverige AB har visserligen haft lång tid på sig att ta bort det olovligt uppförda, men frågan om bygglov för i vart fall en av de olovligt vidtagna åtgärderna har ännu inte vunnit laga kraft. Mark- och miljödomstolen bedömer att det därmed finns fog för att bestämma tidsfristen för när de åtgärder i vitesföreläggandet som fortfarande är aktuella senast ska ha vidtagits, till den 30 september 2014.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 24 juni 2014.

Cecilia Giese Hagberg

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Målet har handlagts av beredningsjuristen Helena Lagstrand.